

APÈNDICE.

Capitulum et Canonici Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesie omnium Urbis et Orbis Ecclesiarum Matris et Capitis.

Dilectis Nobis in Christo Venerabilibus Gabriel de Urquijo hodierno Priori cœterisque Presbyteris Beneficiatis et Capitulo Villæ de Bilbao inservientibus Ecclesie Beatæ Mariæ Virginis de Begoña, Calagurritanæ Dioecesis, domini sive Provinciæ Biscayæ, salutem et sinceram in Domino charitatem. Cum de anno 1538 sub nono kal. septembris seu etc. fuerit á Prædecessoribus Nostris vestris Antecessoribus concessa unio, submisio, aggregatio et incorporatio dictæ Ecclesie B. Mariæ Virginis de Begoña Sacros. Nostræ Later. Ecclesie ad hoc, ut omnibus gratiis, indulgentiis, indultis et spiritualibus privilegiis frueremini, quibus omnes aliæ Ecclesie et pia Loca quæcumque eidem Sacros. Nostræ Lat. Basilicæ unita, submissa, aggregata et incorporata vigore Indultorum Apostolicorum Nobis a quampluribus Summis Romanis Pontificibus concessorum et confirmatorum utuntur, potiuntur et gaudent, sub conditione tamen et decreto, ut pro signo superioritatis Nostræ perpetuum annum Censum unius libræ ceræ albæ laboratæ in vigilio Nativitatis S. Joannis Baptistæ quotannis Nobis persolvere et litterarum renovationes seu confirmationes submissionis hujusmodi de quovis XV anno a Nobis petere et reportare teneremini, prout in primevæ submissionis litteris tunc desuper expeditis, et in registro Archivii Nostri signato, n.º 5 sub fol. 24 continetur. Modo autem Vos mediante persona D. Patris F. Josephi de las Barceñas, ordinis S. Francisci de Observantia Provinciæ Cantabriæ, et Secretarii Generalis Romanæ Curie, Nobis humiliter supplicari feceritis ut stante distantia loci præterium scutorum triginta monetæ Romanæ pro emptione quartæ partis unius montis Cameralis non vacabilis cujus fructus stare debeant loco et vice præfati annui census et obligationis renovandi dictas Bullas de quovis XV anno acceptantes, Vos et Successores vestros in perpetuum a præstatione dictorum one-

rum absolveremus. Nos vestris precibus annuere volentes una cum Ilmo. Rmo Matteo Farsetto R. C. A. Clerico, et in præsentī vacatione Archipresbyteratus Sacros. Ntræ. Basilicæ Vicario Apostolico in Patriarchio Nostro, ut moris est, capitulariter congregati auctoritate propria et ordinaria, qua vigore dictorum indultorum Apostolicorum fungimur, in quorum usus possessione sumus, omnique alio meliori quo possumus modo, dicta scuta triginta ad effectum præfatum acceptantes, Vos et successores vestros a præstatione dicti annui census, et ab obligatione renovandi dictas Bullas de quovis XV anno in perpetuum absolvimus, et omnes indulgentias, gratias, indulta et spiritualia privilegia in primeva submissione concessa in perpetuum confirmamus et concedimus.

Datum Laterani die 7 Martii an. 1699 Smi. Dmi. Inocentii PP. XII anno octavo.—Joannes Philippus de Rubeis, Canonicus Lateranensis Camerarius.—Joannes Franciscus Ripa, Canonicus a Secretis.

Ego infrascriptus Canonicus Sacros. Later. Ecclesiæ, et Archiviū ejusdem Præfectus, testor suprascriptam Bullam renovationis et extinctionis census et obligationis renovandi in perpetuum pro Ecclesia Sanctæ Mariæ de Begoña, in districtu Villæ de Bilbao, Diocesis (tunc temporis) Calagurritanæ (nunc vero, Victoriensis) sub die 7.ª Martii an. 1699 ex nostro Registro Bullarum Lateranensium, vol. E, LXIX pag. 19. fideliter translata atque exarata, in omnibus cum originali apprime concordare.

Ita patet etc. In quorum fidem, præsentēs litteras mea manu subscriptas sigillo præfati archiviū munivi atque signavi hac die 6.^a Martii an. 1891.—David Tarabulini, Canonicus Lateranensis Præfectus Archiviū— (*Hay un sello que dice: Tabularium Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ*).

Capitulum et Canonici Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, omnium Urbis et Orbis Ecclesiarum Matris et Capitis.

Dilectis in Christo Domino Josepho Antonio Lopategui et Andrea Basabe de anno 1795 Judicibus Ordinariis, Fieles Regidores vulgo hispanice nuncupatis, anteiglesiæ seu reipublicæ de Begoña, diocesis Calagurritanæ in dominio Cantabriæ, salutem.

Quia justa et rationabilia poscentibus noster non est denegandus assensus, hinc est quod supplicationibus vestris quibus a nobis postulastis ut ea omnia quæ circa Ecclesiam nunc parochialem seu Sanctuarium B. M. de Begoña, supradictæ Diocesis, domini et reipublicæ, statuta et concessa a nostris prædecessoribus fuere, nos confirmare et renovare dignemur, favorabiliter inclinati satisfacere libenter deliberavimus. Sane jam usque ad annum 1538 sub IX kalend. Septembris anno V Pontificatus Smi. Pauli Papæ III a dictis prædecessoribus nostris concessa fuit vestris antecessoribus præfata Ecclesiæ sive Sanctuarii unio, submissio, aggregatio et incorporatio nostræ Sacrosanctæ Lateranensi archi-basilicæ cum participatione omnium indulgentiarum, spiritualium gratiarum eidem nostræ Sacrosanctæ Ecclesiæ a SS. Romanis Pontificibus concessarum, cum conditione tamen et decreto, ut pro signo superioritatis nostræ annum canonem unius libræ ceræ albæ laboratæ in vigilia Nativitatis S. Joannis Bapt. hic Romæ nobis solvere, et litterarum hujusmodi unionis, submissionis, aggregationis et incorporationis renovationes seu confirmationes quovis XV anno a nobis petere et reportare deberent, alias prædictæ concessionēs nullius amplius essent roboris, prout in primævæ hujus unionis litteris tunc expeditis continetur. Quibus conditionibus cum per plurimos annos satisfecerint, sed ob loci distantiam anno 1699 prædecessores nostros supplicari fecerint, ut scuta triginta monetæ romanæ pro emptione quartæ partis unius montis Cameralis non vacabilis, cujus fructus stare deberent pro satisfactione

præfatorum onerum acceptare vellent, ac eos illorumque successores ab iisdem oneribus in perpetuum absolvent; eorum precibus favorabili voto prosequuti ut ex litteris die VII Martii supradicti anni et octavi Inocentii felic. recor. Papæ XII expeditis, quorum publicum exemplum vobis traditur, clarius patet. Quum autem modosupradicta Parochialis Ecclesia sive Sanctuarium a Smo. Domino nostro Pio Papa VI, feliciter regnante, quam plurimis gratiis perpetuo decoratum fuerit, scilicet Altari privilegiato, quod statuit esse et futurum fore illud B. Virgini Mariæ dicatum; insuper Indulgentia plenaria in septem festivitibus ejusdem B. M. V. a primis earundem vespers usque ad occasum solis dictarum festivitatum lucranda a christifidelibus in quovis die præfatorum dictum Sanctuarium penitentes confessi et sacra Communione reffecti devote visitaverint et pias ad Deum preces pro S. Matris Ecclesiæ exaltatione, Christianorum Principum concordia et hæresum extirpatione effuderint; præterea indulgentia etiam plenaria lucranda cum supradictis conditionibus ab eis ex Christifidelibus, qui præfatum Sanctuarium in quolibet Sabbato totius anni semel tantum ad sui libitum devote visitaverint et supradictas pias preces effuderint; necnon Indulgentia septem annorum et totidem quadragenarum Christifidelibus idem Sanctuarium cum iisdem conditionibus pie visitantibus in alio sabbato cujuslibet mensis eorum arbitrio eligendo; ac tandem Indulgentia biscentum dierum lucranda ab omnibus Christifidelibus qui saltem contriti et præmissa omnia peragentes supra dictum Sanctuarium in quolibet ex reliquis sabbatis totius anni devote, ut supra, visitaverint; quas omnes Indulgentias applicari etiam posse per modum suffragii animabus Christi fidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac vita migrarunt, declaravit, prout ex tribus litteris in forma Brevis ejusdem Smi. Domini nostri Pii Papæ VI datis apud S. Petrum die 8 mensis Januarii nuper elapsi clarissime patet.

Quumque tandem idem Smus. Pontifex supradictis gratiis quibus præfatum Sanctuarium decoravit, aliam etiam concesserit, nempe facultatem nobis datam ipsi communicandi omnes Indulgentias et spirituales gratias quibus nostra Latera-

nensis Ecclesia fruitur et quæ in primæva unione concessa fuerunt, derogando Constitutioni S. D. Benedicti Papæ XIV, quæ incipit *Assiduæ sollicitudinis*, datæ apud S. Mariam Majorem pridie Nonas Maji anno 1751, ut ex rescripto facultativo ejusdem SS. Domini nostri diei 26 mensis Januarii mox elapsi nobis in authentica forma exhibito, et in nostro tabulario servato clare patet, ac proinde vos humiliter nobis supplicari feceritis, ut prædicta omnia cum præfatarum omnium Indulgentiarum concessione iterum perpetuo confirmare et renovare dignemur.

Nos igitur vestris precibus favorabiliter inclinati, ac zelum et amorem supradicti SS. Domini nostri erga prædictam parochialem Ecclesiam et Sanctuarium imitantes, una cum Ilmo. et Rmo. Domino Emmanuele de Gregorio utriusque signaturæ Referendario, Emmi. et Rmi. Domini Card. Vicarii locumtenente, necnon et Emm. et Rmi. Domini Caroli Card. Rezzonico nunc Episcopi Portuen. et S. Rufinæ S. R. E. Camerarii SS. nostræ Ecclesiæ Archipresbyteri Vicario, in papali romano nostro Lateranensi Patriarchio capitulariter de more congregati, auctoritate qua vigore indulgentiarum et privilegiorum apostolicorum nobis a quamplurimis SS. Rom. Pontificibus concessorum et confirmatorum fungimur, in quorum usu et possessione sumus, omnique alio meliori quo possumus modo, via, forma ac jure prædicta omnia a prædecessoribus nostris et a SS. D. N. PP. præfate Ecclesiæ parochiali et Sanctuario concessa, quæ inconcussa et vera esse supradictæ litteræ nostrorum prædecessorum et illæ in forma Brevis SS. Domini nostri dubitare minime sinunt, per præsentem iterum perpetuo renovamus et confirmamus et dicto Sanctuario omnes et singulas Indulgentias quibus Sacrosancta nostra Lateranensis decoratur Ecclesia vigore supradicti Rescripti facultativi SS. Domini nostri concedimus et communicamus, quarum indulgentiarum sumptum, seu summarium, est quod sequitur: »In primis ex inconcussa,» etc. usque ad verba: »Competere declaravit atque decrevit.»

Quas quidem omnes Indulgentias supradictæ Ecclesiæ parochiali et Sanctuario perpetuo, ut supra, concedimus et

communicamus, quibuscumque in contrarium non obstantibus, easque omnes Christifideles illud devote visitantes rite tamen dispositi in Domino acquirent. In quorum omnium et singulorum fidem ac robur has præsentes nostras litteras manibus Ilmorum. et Rmorum. DD. Camerariorum et a Secretis Canonorum nostrorum subscribi, et sigilli capitularis magni, quo in tabulis utimur, jussimus ac fecimus impressione muniri. Datum Laterani die 26 mensis Februarii anni a Nativitate D. N. J. C. 1796, Pontificatus autem SS. in Christo Patris N. Domini Pii divina Providentia PP. VI anno vigesimo secundo—Benedictus Sinibaldi, Canonicus Lat. a Secretis.

Ego infrascriptus Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ Canonicus ejusdemque Archivi Præfectus testor suprascriptam Bullam renovationis seu confirmationis in perpetuum unionis, etc. Ste. Mariæ de Begoña, in districtu de Bilbao Diocesis (tunc temporis) Calagurritanæ, (nunc vero Victoriensis) Nostræ Sacrosanctæ Lateranensi Ecclesiæ sub die 26 mensis Februarii anni a Nativitate D. N. J. C. 1796, in omnibus cum originali, quod in nostro Archivio asservatur vol. E. XCVIII, pag. 118, apprime concordare.

Ita patet etc. In quorum fidem præsentes litteras manu subscriptas, sigillo præfati Archivi munivi atque signavi, hac die vigesima octava mensis Junii, anni 1891—David Tarabulini, Canonicus Lateranensis Præfectus tabularii—P. Dominicus Ufert, Pœnitentiarius et sub-Archivista—(Hay un sello que dice: Tabularium Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ).

NUM. 3.

Summarium indulgentiarum quæ a variis SS. Pontificibus huic Sacrosanctæ Lateranensi Ecclesiæ impertite fuerunt.

In primis ex inconcussa traditione ut Panvinius, Rasponus, et alii quamplurimi referunt Auctores, B. Silvester PP. I. concessit remissionem omnium peccatorum visitantibus hanc Sacrosanctam Archibasilicam, quam S. Gregorius PP. II post hujus Ecclesiæ ab Hæreticis factam eversionem, et novam restaurationem ab eo consecratæ confirmavit.

Præterea Bonifacius PP. IX dixit: Si quis venerit ad Ecclesiam Nostram Lateranensem præcationis ergo, pietatis aut peregrinationis, totus ab omni peccatorum sorde expietur.

Hanc plenariam indulgentiam sequentibus præsertim diebus adnexam fuisse ex antiquis documentis constat, scilicet: Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum, die Cœnæ, Sabbato Sancto, quibus diebus habetur Statio, in Vigilia S. Joannis Baptistæ a primis Vesperis usque ad Solis occasum diei sequentis, die nona Novembris in festo Dedicationis hujus Ecclesiæ SSmi. Salvatoris nostri in quo habetur Statio.

Et insuper Eugenius PP. IV hanc plenariam omnium peccatorum Indulgentiam omnibus Christifidelibus, qui vere contriti et confessi prædictam Lateranensem Ecclesiam visitaverint quotidie expresse concessit, ut ex sua Bulla sub V Non. Junii 1446¹.

Ad Aram maximam sunt quadraginta octo annorum Indulgentiæ, et totidem quadragenæ, ac tertiæ partis omnium peccatorum remissio.

¹ Copiamos literalmente del ejemplar autorizado por el archivo de Letran; se sobrentiende, aunque no está expresa en dicho ejemplar, la palabra *patet*, ú otra equivalente, que aqui se echa de menos para completar el sentido de la cláusula.

Item Nicolaus PP. IV in sua Bulla data Reate XV Kal. Octobris 1289 Romanis, et circumadjacentibus hanc eandem Ecclesiam visitantibus tres annos, et tresquadragenas: Tuscis, Apulis, et Lombardis quinque annos, et quinque quadragenas: Ultramontanis vero, et maria transeuntibus septem annos et septem quadragenas concessit, sequentibus festivis diebus, scilicet in ipsius Sacrosanctæ Ecclesiæ, et usque ad ejus octavam, nec non Basilicæ Apostolorum Petri et Pauli Dedicatum aniversariis diebus; singulis B. Mariæ, et Beatorum Joannis Baptistæ, et Evangelistæ usque ad eorum octavas, nec non B. Laurentii Martyris, Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis Domini et Pentecostes Festivitatibus, ac in prima Quadagesimæ et Palmarum Dominicis, Cœnæ Domini, Sabbati Sancti, Ressionis Dominicæ, et Sabbati in Albis diebus. Illis vero qui eandem Ecclesiam visitaverint a prima Dominica de Adventu usque ad Festum Nativitatis Domini, et a Feria IV Cinerum usque ad Festum Resurrectionis Domini quatuor annos et quatuor quadragenas. Illis autem qui in omnium SS. Apostolorum singulis Festivitatibus, nec non Dedicatum et Apparitionis S. Michaelis Archangeli, Exaltationis et Inventionis S. Crucis, B. Nicolai, B. Mariæ Magdalænæ, B. Vincentii et Silvestri, SS. Quadraginta Martyrum, S. Catharinæ, S. Lucie, S. Margaritæ, SS. Rufinæ et Secundæ Festivitatibus, et Solemnitatibus, et singulis Dominicis duos annos et duas quadragenas; singulis vero diebus totius anni unum annum et centum dies.

Insuper Sabbato in Albis, et in Vigilia Pentecostes, in quibus habetur Statio, quamplurimæ sunt Indulgentiæ.

A die sexta mensis Maii usque ad quintam decimam Augusti, quamplurimæ in eadem Ecclesia habentur Indulgentiæ.

In die Transfigurationis D. N. I. C. et in die Decollationis Divi Joannis Baptistæ quamplurimæ habentur Indulgentiæ.

In die S. Joannis Apostoli et Evangelistæ sunt permultæ Indulgentiæ, et habetur Statio.

Prope Sacrarium asservatur, et colitur magna Mensa in qua Christus Dominus una cum Discipulis suis cœnavit Feria V Majoris Hebdomadis, quam venerantes multas acquirunt

indulgentias, et quæ prædicta Feria V nec non die Festo S. Thomæ Apostoli 21 Decembris Fidelium venerationi aperta remanet.

Item Benedictus PP. XIII Litteris in forma Brevis diei 14 Decembris 1726 concessit ut Altare S. Joannis Evangelistæ subtus eandem Aram maximam perpetuo Privilegiatum sit pro Animabus Christifidelium Defunctorum, ita ut quando cumque Sacerdos aliquis sæcularis sive cujuscumque Ordinis vel Congregationis seu Instituti Regularis Missam Defunctorum pro Anima cujuscumque Christifidelis ad prædictum Altare celebrarit, anima ipsa de thesauro Ecclesiæ per modum suffragii consequatur ut a Purgatorii pœnis liberetur.

Item supradictus Pontifex Benedictus XIII aliis Litteris in forma Brevis diei 2 Jan. 1727 concessit, ut omnia Altaria tam ejusdem Ecclesiæ Lateranensis, quam illius Sacrarii, nec non ea quæ sita sunt in Baptisterio Constantiniano nuncupato perpetuo privilegiata sint pro Canonicis vel Beneficiatis, seu Capellanis, aut Pœnitentiariis ejusdem Ecclesiæ, sive alias ipsi Ecclesiæ actu inservientibus dumtaxat eodem modo, quo supradictum Altare S. Joannis Evangelistæ Privilegiatum constituit.

Præterea idem Pontifex aliis Litteris in forma Brevis diei 31 Januarii 1727 omnia Altaria Ecclesiæ tantum Lateranensis eodem, quo supra, modo Privilegiata esse voluit pro omnibus Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quam cujusvis Ordinis, Congregationis, seu Instituti Regularibus, qui die Commemorationis omnium Defunctorum et singulis diebus intra Octavam illius dumtaxat in dictis Altaribus Missas celebrabunt.

Insuper Clemens XII Litteris in forma Brevis diei 21 Augusti 1737 concessit visitantibus septem Altaria Nostræ Sacrosanctæ Ecclesiæ omnes, et singulas Indulgentias, quas lucrantur visitantes septem Altaria Basilicæ Vaticanæ; Altaria videlicet S. Hilarii Episcopi, S. Francisci de Assisio, SS. Crucifixi, B. Mariæ Virginis de Transitu, S. Andreæ Corsini Episcopi, S. Joannis Evangelistæ, et S. Joannis Nepomuceni Martyris.

In sacello Divi Joannis Baptistæ ad Fontes, in quod ob loci sanctitatem numquam ingrediuntur mulieres, quotidie acquiritur peccatorum omnium remissio.

In Sacello S. Laurentii ad Sancta Sanctorum, ubi vera servatur Icon Smi. Salvatoris non manufacta, in quod multæ sunt, et pretiosæ Sanctorum Reliquiæ, et in quod maxima sanctitate decoratum fœminis numquam ingredi licet, habetur Indulgentia Plenaria quotidiana, ut ibi descriptum cernitur.

Qui devote Scalam, quæ dicitur Sancta, et vigintiocto gradus habet, quam Diva Helena Imperatrix ex Jerusalem e Domo Pilati educendam curavit, et quam Christus Dominus tempore suæ Passionis ascendit, ac Sacratissimo Suo Sanguine decoravit, flexis genibus scandet, quamplurimas acquirit Indulgentias singulos ascendendo gradus, ut in Tabella ibi affixa legitur.

Prædictas omnes, et singulas Indulgentias, et peccatorum seu pœnarum remissiones, et relaxationes, aliasque gratias spirituales, tam pro vivis, quam pro defunctis huic Sacrosanctæ Lateranensi Ecclesiæ a quampluribus Romanis Pontificibus concessas, et quæ jamdudum ipsis scientibus et consentientibus publice in hac eadem Ecclesia proponi consueverunt, etiam si de quarundam illarum primæva concessione certa monumenta nunc non appareant, sanct. mem. Benedictus PP. XIV Motu proprio, et ex certa scientia atque auctoritate sua approbavit, et confirmavit in sua Constitutione quæ incipit *Assiduæ sollicitudinis*, etc. data sub Plumbo apud S. Mariam Majorem prid. Non. Maii 1751, eidemque Ecclesiæ, perinde ac si per eandem suam Constitutionem ipsi concederentur, sine ulla contradictione competere declaravit atque decrevit.

Suprascriptum summarium Indulgentiarum, a variis SS. Pontificibus huic sacrosanctæ Lateranensi Ecclesiæ concessarum, a me infrascripto ejusdem Sacros. Lat. Ecclesiæ Canonico, ejusque Archivi Præfecto, cum originali typis impresso, atque in eodem Archivio asservato, vol. O, LXXIX pag. 39, attente diligenterque comparatum, in omnibus apprime concordat.— Ita patet etc. In quorum fidem, præ-

sentis litteras, mea manu subscriptas, sigillo præfati Archivi munivi atque signavi hac die vigesima octava Junii an. 1891—David Tarabulini, Canonicus Lateranensis Præfectus Archivi—P. Dominicus Ufert. Pœnitentiarius et sub-Archivista—(Hay un sello que dice: Tabularium Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ)

